

Olje- og energidepartementet

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
		20220202	Morten Helberg	28.04.2022

Konsekvenser på miljørisiko og oljevernberedskap for spesielt sjøfugl og annet marint dyreliv av TFO 2022 i Barentshavet – høringssvar fra BirdLife Norge

BirdLife Norge mener utvidelsen av TFO området (Tildeling i forhåndsdefinerte områder) mot nord og øst er uforsvarlig. Dette begrunnes med at området er svært viktig for marint dyreliv, og spesielt sjøfugl, samt at utvidelsen innebærer et ytterligere steg mot nord og øst, mot iskanten. Får vi et utslipp fra disse områdene med en større mengde olje vil utslippene potensielt treffe iskanten innen svært kort tid, og med de værforholdene vi kan ha så langt opp i Barentshavet store deler av året er ikke oppsamling mulig. Da vil fiskeressursene og alt av marint dyreliv i Barentshavet kunne være ødelagt for generasjoner.

Området ved utvidet TFO er særdeles viktig overvintringsområde, gyte- og oppvekstområde for viktige dyreplankton samt fiskearter, som igjen betyr at området er særdeles viktig for sjøfugl og sjøpattedyr gjennom året. Området har høy primærproduksjon gjennom våren. Området er videre viktig gjennom våren og sommeren med spesielt høy biologisk aktivitet. Til og med på høsten viser dette området sin unike betydning ved at sjøfugler som lunde og krykkje fra Sør-Norge trekker opp hit for å beite etter sin hekkesesong. Området er også sentralt for ulike arter hvaler og seler, som igjen understreker regionens unike posisjon for biologiske verdier.

Hekkekoloniene med sjøfugl på Bjørnøya er blant de største på den nordlige halvkule, og bestandene av lomvi, polarlomvi, alkekonge, havhest og krykkje har verneverdi på internasjonalt nivå. Området ved Bjørnøya er altså et nøkkelområde for sjøfugler, samt annet marint dyreliv. Fuglene fra dette området oppholder seg i området som foreslås åpnet for petroleumsaktivitet.

Nyere forskning demonstrerer at fuglefjellenes plassering samt områder med høy tetthet av sjøfugl ikke er tilfeldig fordelt, men finnes nettopp på steder hvor havstrømmene konsentrerer store mengder fiskelarver og andre næringsemner sjøfuglene er avhengige av. Her kan vi ikke plassere tekniske installasjoner som oljeplattformer, spesielt ikke når vi vet at det helt sikkert medfører mange mindre utslipp av olje og andre substanser som ikke skal være i marint miljø i store konsentrasjoner. I tillegg er det en viss risiko for større utslipp som det vi hadde i Mexicogolfen i 2010, og områdets sterke strømforhold er også en risikofaktor.

Sjøfuglers bruk av nærområdet til TFO gjennom året

TFO ligger rett øst av Bjørnøya, og i et viktig område for før og etter hekkesesongen for krykkjer, alkekonge og begge lomviartene som hekker her. De vil med andre ord oppholde seg i nærområdet til plattformen fra månedsskiftet februar/mars og ut august (Merkel m.fl. 2019). Det vil si omtrent halve året. Den eksakte tidsrammen de ulike artene er spesielt sårbare for oljeutslipp fra TFO vil variere mellom år med lav og stor innstrømming av atlantiske havmasser i denne delen av Barentshavet, samt næringsforhold, så 6 av årets 12 måneder er et absolutt minimum for sjøfuglene som hekker på Bjørnøya. I tillegg er området viktig for fugler fra sjøfuglkoloniene ved Norskekysten.

Etter hekkesesongen er det et spesielt fenomen for lomvi og polarlomvi som gjør dem spesielt sårbare, de har nemlig et svømmetrekk akkurat i TFO området (Erikstad m.fl. 2018). Lomvibestanden på Bjørnøya alene er estimert til 132 000 hekkende par, og kun i underkant av 1000 par på resten av Svalbard, inkludert Jan Mayen. På Fastlandet hekker omtrent 30 000 par med lomvi. Disse fuglene har også svømmetrekk opp mot Barentshavet, i enkelte år inn mot regionen ved TFO. Så en utblåsing av olje på TFO med overflatesøl kan potensielt slå ut hele lomvibestanden i Norge.

Området ved TFO er altså det vi kaller et biologisk hotspot, og fra tidlig høst får dette området besøk blant annet av store mengder krykkjer og lunder fra sjøfuglkolonier også sør for Barentshavet. Fuglene har opprinnelse fra kysten av Nord-Norge, men også helt sør til Røst og til og med fra øya Runde i Møre og Romsdal (Reiertsen m.fl. 2021). Generelt er området ved TFO spesielt viktig for hele seks sjøfuglarter i perioden vår (februar til april) samt høst (august til oktober), og så viktig at det regnes som et av de viktigst i hele den nordlige delen av Atlanteren (Fauchald mfl. 2021).

Også vinterstid må vi regne med at dette området har stor betydning for marint dyreliv. En av utfordringene her er at metoden som brukes for å kartlegge sjøfuglenes vandringer hovedsakelig er såkalte lysloggere. Dette er små enheter, 1-2 gram tunge, som registrerer lysmengde hvert minutt gjennom døgnet, som igjen brukes til å beregne omtrentlige posisjoner. I perioden mellom oktober og februar er det rett og slett så mørkt i det nordlige Barentshavet at denne metoden er lite egnet, så kunnskapen vår om sjøfuglenes utbredelse her er svært begrenset.

Metodebegrensinger og konklusjon

Det skal også nevnes at en annen av årsakene til at kunnskapen vår om sjøfuglenes utbredelse er begrenset er Mattilsynets svært restriktive praksis med å tillate bruk av GPS montert som ryggsele i Norge. Dette på tross av stor motstand fra fagmiljøene. Metoden regnes som moderat til sterkt belastende i Norge, på tross av at den blir regnet som mildt belastende i andre europeiske land, og er svært mye benyttet.

Oljevirkosomhet så langt nord er forbundet med stor fare for utslipp, som umulig kan la seg samle opp når vi får dem. Værforhold, fysiske strømforhold, månedsvis uten dagslys og store avstander gjør at oljeutvinning i regionen ved TFO er svært uansvarlig.

For BirdLife Norge

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

KOPI:

Klima- og miljødepartementet
Miljødirektoratet

Referanser

Lien, V. S (red). 2018. Polarfrontens fysiske beskaffenhet og biologiske implikasjoner – en verdi- og sårbarhetsvurdering av polarfronten i Barentshavet. Fisken og Havet 8 – 2018. Rapport Havforsningsinstituttet, 75 sider.

Merkel B et al. 2019 Earlier colony arrival but no trend in hatching timing in two congeneric seabirds (*Uria* spp.) across the North Atlantic. *Biol. Lett.* 15: 20190634. <http://dx.doi.org/10.1098/rsbl.2019.0634>

Erikstad, K.E, Benjaminsen, S., Reiertsen, T.K, Ballesteros, M. & Strøm. H. 2018. Modeling the movements of common guillemots and their chicks from Bjørnøya to the mainland coast of Norway. NINA Report 1546. Norwegian Institute for Nature Research.

Fauchald, Per; Tarroux, Arnaud; Amelineau, Françoise; Bråthen, Vegard Sandøy; Descamps, Sébastien; Ekker, Morten; Helgason, Halfdan Helgi; Johansen, Malin; Merkel, Benjamin; Moe, Børge; Åström, Jens; Anker-Nilssen, Tycho; Bjørnstad, Oskar; Chastel, Olivier; Christensen-Dalsgaard, Signe; Danielsen, Jóhannis; Daunt, Francis; Dehnhard, Nina; Erikstad, Kjell E.; Ezhov, Alexey; Gavrilov, Maria; Hallgrímsson, Gunnar Thor; Hansen, Erpur Snær; Harris, Mike; Helberg, Morten; Jónsson, Jón Einar; Kolbeinsson, Yann; Krasnov, Yuri V.; Langset, Magdalene; Lorentsen, Svein-Håkon; Lorentzen, Erlend; Newell, Mark; Olsen, Bergur; Reiertsen, Tone Kristin; Systad, Geir Helge Rødli; Thompson, Paul; Thórarinnsson, Thorkell Lindberg; Wanless, Sarah; Wojczulanis-Jakubas, Katarzyna; Strøm, Hallvard. 2021. Year-round distribution of Northeast Atlantic seabird populations: applications for population management and marine spatial planning. *Marine Ecology Progress Series* 2021 ;Volum 676. s. 255-276

Reiertsen, Tone Kristin; Layton-Matthews, Kate; Erikstad, Kjell E.; Hodges, Kevin I.; Ballesteros, Manuel; Anker-Nilssen, Tycho; Barrett, Robert; Benjaminsen, Sigurd; Bogdanova, M.; Christensen-Dalsgaard, Signe; Daunt, Francis; Dehnhard, Nina; Harris, Michael P.; Langset, Magdalene; Lorentsen, Svein-Håkon; Newell, Mark; Bråthen, Vegard Sandøy; Støyle-Bringsvor, I.; Systad, Geir Helge Rødli; Wanless, Sarah. 2021. Inter-population synchrony in adult survival and effects of climate and extreme weather in non-breeding areas of Atlantic puffins. *Marine Ecology Progress Series* 2021 ;Volum 676. s. 219-231